

דבורה של מלכות ישראל / יצחק סטרשינסקי

12 בינו

פורסם ע"י [yoavsorek](#)

הוא ראה עצמו כתלמידו וממשיך דרכו של מייסד לח"י, יאיר, והמשיך לשאת את חזון מלכות ישראל גם לאחר קום המדינה. מעט ממאמריו של ד"ר ישראל אלדד ז"ל ב"סולם" לרגל יום השנה לפטירתו

[https://shabbatmakor.files.wordpress.com/2011/01/d798d7a8d7a9d799d7a0d7a1d7a7d799-\(d7a9d799d799d791.jpg](https://shabbatmakor.files.wordpress.com/2011/01/d798d7a8d7a9d799d7a0d7a1d7a7d799-(d7a9d799d799d791.jpg)

ישראל אלדד

לרגל יום השנה לפטירתו של ד"ר ישראל אלדד ז"ל, שחל בא' שבט, מן הראוי להיזכר באידיאולוגיה של האיש ובעמדתו ביחס לכמה נושאים שללא ספק לא איבדו את האקטואליות שלהם ואת חשיבותם לעם ישראל כיום.

אחת הבמות שבהן אפשר לקרוא את משנתו האידיאולוגית של אלדד היא הירחון "סולם", שאותו ערך במשך כ-14 שנה (תש"ט-תשכ"ד). רוב המאמרים שפורסמו בו היו מפרי עטו ונחתמו בשמות עט שונים. חלק גדול מהמאמרים שפורסמו הוקדש לציון ימי השנה של אישים שונים, כגון מייסד לח"י אברהם שטרן (יאיר), המנהיגים הציונים הרצל וז'בוטינסקי, מפקדי המחתרת ניל"י, הראי"ה קוק זצ"ל ועוד. המאמרים עסקו במשנתם האידיאולוגית של האישים ובהשלכות אקטואליות לזמן כתיבתם של המאמרים.

ממשיכו של יאיר

אלדד, שהיה אחד משלושת חברי מרכז לח"י לאחר הירצחו של יאיר, ראה עצמו בתור תלמידו וממשיך דרכו. על אישיותו ועקרונותיו של יאיר כתב מתוך המאמר "אברהם שטרן – יאיר", "סולם", גיליון י' (כ"ב), שבט תשי"א):

אברהם שטרן – יאיר, עברי ללא תסביכים היה. השתחרר גם משיירי הספקנות וה"אידיכ"ים אשר גם התנועה הלאומית היתה אחוזה בהם. על כן נלחם על הגדרת עיקרי-תחייה כדי לטאטא מן הלבבות את צללי הספקנות, כדי להישיר את העיניים ללא ביישנות נחותית. כן: עם נבחר אנו. כן: אנו רוצים מלכות עברית שלטת במזרח התיכון. כן: נשתמש בכל האמצעים, גם האכזריים ביותר, אם יהיה צורך בכך כדי להגיע לחידוש האדנות העברית. כן: ברית פוליטית עם כל מי שמוכן לעזור לנו ללא פזילה חששנית של "למה יאמרו". כן: לשפוך את דמו של האויב בלי רעידת היד. ועל כן היה כה שופע ביטחון ושקט, כי לא טלטלוהו תסביכים. ועל כן כה חשב בהיגיון, כי לא אכלתהו הפקחות של "מהך" ו"מאידך". ועל כן כה עשה רושם בעמדו בפני לא-יהודים באמרו בפשטות: אני אגואיסט יהודי ואני רוצה להיות גדול וחזק ועשיר. לא בשם הרחמים ולא בשם ה"צדק".

ב"עיקרי התחייה", המצע האידיאולוגי שחובר על ידי יאיר לאחר שפרש מן האצ"ל והקים את הארגון שלימים ייקרא לח"י, היו יסודות שלא הופיעו לפני כן אצל הוגי הדעות של הציונות הקלאסית, כגון: "המכורה היא ארץ ישראל בתחומיה המפורשים בתורה" (מנהר מצרים עד נהר פרת); "פתרון בעיית הזרים על ידי חילופי האוכלוסים"; "בניין הבית השלישי כסמל לתור הגאולה השלמה". במאמריו ב"סולם" השתדל אלדד להמשיך לדבוק באידיאולוגיה של יאיר בתנאים החדשים שנוצרו אחרי הקמת המדינה, ובין היתר כתב על נחיצותה של הקמת מלכות ישראל בגבולות ההבטחה, על הר הבית בתור המקום הקדוש ביותר לעם ישראל ועל הצורך לשחררו.

אלדד העריך את משנתו של זאב ז'בוטינסקי ואת תפקידו החשוב בתהליך יצירת המחותרות הלוחמות בבריטים ובתחיית הממלכתיות העברית. יחד עם זאת, לא הסתיר אלדד את הוויכוחים האידיאולוגיים והטקטיים שהיו לו עם ז'בוטינסקי עוד בכינוס השלישי של בית"ר בספטמבר 1938, כאשר המפקדים הצעירים דרשו פעילות יותר אקטיבית ולראשונה התווכחו עם מנהיגם הנערץ. על אף שאלדד כתב על תפקידו החשוב של ז'בוטינסקי, הוא הדגיש את תפקידו הדומיננטי של יאיר. את הדברים אפשר לראות, למשל, במאמרו של אלדד "ז'בוטינסקי אשר בו מרדנו" ("סולם" גיליון ד' (ט"ז), אב תש"י):

... אהבנוהו ומרדנו בו. נלחמנו גם אם לא תמיד בקצב ובחרוז, נלחמנו גם אם היה קול הנפץ דיסוננטי מאוד. חרוזיו של המנון בית"ר מושלמים הם יותר מחרוזיו של המנון המחותרת שחובר על ידי יאיר. אבל למחותרת הוריד אותנו ומן המחותרת לקרבות הוביל אותנו המנונו המחוספס של יאיר...

... הוא היה מניח היסוד לתנועת השחרור הלאומית, הוא היה התזה של המהפכה העברית ואנחנו בניו-תלמידיו נאלצנו להיות האנטיטזה שלו, מתוך ידיעה ברורה שהתזה עולה על האנטיטזה ביופייה ובשלמותה והאנטיטזה עולה על התזה בריאליזם שלה...

... לא. לא יכולנו להיות דור מגשימי תורתו. כדבריו: היטבנו לירות ממנו, כי דברים רבים היטבנו לראות ממנו. אבל הוא שהכשיר אותנו להיות ל"מאשימים, מעזים, לוחמים, לצאת יחידים נגד עולם מלא" – גם נגדו.

גאוות הריבון

אלדד, שכאמור הטיף מדפי "סולם" להקמתה של מלכות ישראל בגבולות ההבטחה, לא הסתפק בהקמתה של מדינת ישראל בתש"ח בגבולותיה דאז, כשירושלים מחולקת והר הבית תחת שליטה ערבית. בנוסף, הייתה קשה לו, כמו לרבים מיוצאי המחותרות, העובדה שבמדינה שלטו אנשים שלא רק שלא נלחמו בבריטים, אלא גם הסגירו את הלוחמים היהודים לידי שלטון זר. את כל התחושות האלה, יחד עם הדרישה לחשבון נפש של אנשי המחותרות עצמם, הביע אלדד במאמרו "על מה אנחנו אכלים ביום 'חג העצמאות'?" ("סולם", גיליון א' (ל"ז), אייר תש"ב):

... אנו אכלים ביום זיכרון זה של ה' באייר על שאנו – כן! נאמר זאת בפה מלא ובגלוי – לא הגענו לשלטון, לא רצינו להגיע לשלטון, לא נלחמנו כדי להגיע לשלטון.

כמו שאבסורדיים הם גבולותיה של מדינה זו, כמו שאבסורדית היא ירושלים זו על הגבול, כפי שאבסורד הוא שמתנגדי המדינה והעצמאות ו"משפטי פעולה" יהיו שומרי העצמאות של המדינה. זה נגד ההיגיון הפוליטי, זה נגד הטבע ההיסטורי, זה נגד האופי שלהם. והרי גם אבסורד הגבולות ואבסורד ירושלים אינם אלא פרי אותו האבסורד של הרכב הממשלה הזמנית ביום ה' באייר. טעינו טעות פושעת אם רגע אחד חשבנו שיוכל להיות אחרת, פשענו פשע חמור שאין לו כפרה כשהפקרנו בידיהם את דם עולי הגרדום. באותו יום נחרץ גור דינה של המדינה לניווט מבפנים ולהרס מבחוץ. זה היה בלתי מוסרי, בלתי פוליטי ובלתי פטריוטי. ביום זה בגדנו בירושלים, בגדנו בארץ ישראל, בגדנו בעצמאות ובגדנו בכל הדם אשר נתנו לוחמי המחותרת. על כן זה לנו יום אבל ויום חשבון הנפש...

רבים מן המאמרים שעסקו בחדשות ובאקטואליה של הימים ההם נקראים כאילו נכתבו בזמן הזה. כך למשל כתב אלדד על פעולות התגמול שבוצעו בתגובה לטרור של מסתננים ערבים. אלדד ראה את הפתרון לבעיה לא בפעולות נקודתיות שאחריהן החיילים חוזרים לבסיסם, אלא בכיבוש השטח שממנו יצאו המפגעים. כך כתב במאמרו "פעולות התגמול התחליף הרע" ("סולם", גיליון ז' (צ"א), חשוון תש"ז):

היום, כשהבעיה כלל וכלל איננה בכמות הדם ומספר הקרבנות, היום, כאשר כל מעשה רצח ושוד מצד הערבים הוא מעשה פוליטי מובהק ומחושב, להטיל תוהו ובוהו בחיים, למנוע מאות אלפים יהודים, שאינם מוכרחים לבוא, מלבוא לארץ שבה אפשר להיהרג סתם כך, להטיל בעיני העולם ספק באפשרות קיומה של מדינת ישראל, להגיע אף נייטרלים באמת בעולם להציע פשרה, ש"הרי אתם רוצים שלום ובכן שלמו עבור השלום הזה למתקפים הממורמים" –

היום מעשי התגמול הם חסרי שחר. הם נותנים אולי סיפוק רגעי, אך אין בהם כל תועלת פוליטית ומעשית, וכבר נוכחנו לדעת שאין בהם כדי להרתיע את הערבים ממעשי הרצח, ואין בהם כדי להרים את קרננו הפוליטית בעולם.

ואכן עולם הגויים אינו תופש זאת. מעולם לא ביצעו צבא ומדינה מעשי תגמול. זה עניין לכנופיות. צבא ומדינה עונים על מעשי רצח מתמידים במסע צבאי לא על מנת לחזור. הגויים היו מבינים יותר מעשה כיבוש שטח ממלכת 'הירדן' מאשר מעשי 'נקם' של צבא...

מפגן גבורה רב-דמים, הרס בניין ונסיגה לגבולו, כלומר המשך ההכרה בזכותם של המרצחים הערביים לשלוט בקלקיליה ועל הר הבית ובלבד שיהיו 'קצת יותר טובים'.

מעמדה של הדת

עוד נושא שלא איבד את האקטואליות שלו הוא נושא "דת ומדינה". כבר בשנים הראשונות של מדינת ישראל מתח אלדד ביקורת על אותם חוגים דתיים שנלחמו רק למען האינטרסים הסקטוריאליים שלהם. כך כתב במאמרו "בחזינות בפרשת גיוס הבנות" ("סולם", גיליון ד' (נ"ב), מנחם אב תש"יג):

היהדות הנאמנה לתורה כחוקתה העליונה של האומה וראשיה-דבריה ורבניה חטאו חטאי יסודי בעשרות השנים האחרונות והוא מתנקם בהם ובמערכת האמונה בכלל: הם הרשו להפוך את דת ישראל למין "שכונה" בתוך הלאומיות העברית המתחדשת, גדולה או קטנה, פתוחה או סגורה, אך לא יותר משכונה או אגף. הדת הפכה להיות בישראל מעין "עניין פרטי", כלומר בהתאם מלא לחוקות הגויים ובניגוד גמור לחוקת התורה.

ואיך ולמה קרה הדבר? משום שראשיהם ריכזו את כל דעתם להגנת היהדות והם שכחו והפקירו את היהודים.

בהמשך אותו מאמר כתב אלדד שאם רבבות היהודים בראשות רבניהם היו מפגינים בסערה ובלהט נגד הפקרת ירושלים שבתוך החומות והר הבית, נגד הפקרת חברון עיר האבות, הם היו מעמידים את עצמם בראש העם, לא כעדה הלוחמת לזכויותיה ומבקשת לתת לה להיות על פי רוחה, "כי אם כסמכות לאומית עליונה".

ביטאון "סולם" בעריכתו של ד"ר ישראל אלדד נעשה לבמה המרכזית של האידיאולוגיה היונקת מהיהדות השורשית, יוצאת מחוץ למסגרות הסטריאוטיפיות של "דתיים" ו"חילונים" ושואפת לתחייתו הרוחנית והחומרית של עם ישראל בארצו, בגבולותיה הנרחבים. פחות מארבע שנים לאחר סגירתו של "סולם", במלחמת ששת הימים, נתגשמו רבים מחלומותיו של אלדד שהובעו מעל דפי הירחון.

פורסמה ב-12 בינואר 2011, ב-גיליון בא תשע"א - 700 ותויגה ב-זאב ז'בוטינסקי, יאיר (אברהם שטרן), ישראל אלדד, מלכות ישראל, סולם (ירחון). סמן בסימניה את קישור ישיר. 2 תגובות.

○ השארת תגובה

○ Comments 2

ישראל מידד | 29 בינואר 2011 בשעה 23:46

המקור למאמרו של אלדד בשם "על מה אנחנו אבלים ביום 'חג העצמאות'?" שצויין כך: "סולם", גיליון א' (ל"ז), אייר תשי"ב, היה צריך להיות – "סולם", שנה ד', גיליון א', [ל"ז] אייר תשי"ב.

ויישר כוח על המאמר.

מרדכי | 31 בינואר 2013 בשעה 20:56

מאין אני יכול להשיג את הירחון 'סולם'?

אשמח אם תשלחו לי תשובה

mordechai94@hotmail.com